

Procenttillæg til restskat

Henstillet til Skattedepartementets overvejelse at udvide den gældende praksis for frafald af procenttillæg til restskat, således at det efter omstændighederne kan frafaldes, ikke alene hvor tillægget kan henføres til erkendte »myndighedsfejl«, men også i tilfælde, hvor tillægget kan henføres til erkendte mangler i forhold til den ønskede sagsbehandling, og sådanne mangler skyldes ressourcemæssige årsager.

FOB nr. 87.138

(J. nr. 1987-109-220).

A klagede for sin svigermoder over, at Skattedepartementet ikke havde fundet tilstrækkeligt grundlag for at ændre Statskattedirektoratets afgørelse om, at der ikke kunne bevilges hende fritagelse for betaling af et procenttillæg, der var tillagt hendes restskat i henhold til kildeskattelovens § 61, stk. 2.

Det fremgik af akterne, at Københavns Skatte- og Registerforvaltning i årsopgørelsen for 1985 havde forhøjet svigermoderens selvangivne indtægt med 2.000 kr., anført som »Honorarer/stipendier m.v.« (selvangivelsens pkt. 3).

I skrivelse af 2. juni 1986 meddelte A skatteforvaltningen, at de 2.000 kr. allerede var opført på selvangivelsen, men under pkt. 4, »Øvrige honorarer m.v.«. Da hans svigermoder ikke ønskede at betale procenttillæg til restskatten, bad han skatteforvaltningen sørge for, at »en ny årsopgørelse bliver tilsendt så betids, at dette kan lade sig gøre, eller i modsat fald drage omsorg for, at dette procenttillæg ikke påføres årsopgørelsen, da restskatten vil blive betalt ved modtagelsen«.

På grundlag af A's skrivelse ændrede skatteforvaltningen hans svigermoders skatteansættelse, og en årsopgørelse nr. 2 med udskrivningsdato den 7. juli 1986 blev udsendt fra forvaltningen den 16. juli 1986. Restskatten udgjorde herefter 6.406,90 kr., hvoraf procenttillægget udgjorde 448,48 kr. Beløbet skulle indbetales i 3 rater henholdsvis den 1. september, 1. oktober og 1. november 1986.

Den 20 juli 1986 indbetalte A på sin svigermoders vegne hele restskatten for 1985, men uden at betale det med den nye årsopgørelse opkrævede procenttillæg (448,48 kr.). I en skrivelse af samme dato til Statsskattedirektoratet meddelte A, at hans svigermoder efter hans opfattelse ikke var pligtig at betale dette beløb, da det »udelukkende skyldes Københavns Kommunes langsommelige behandling af den indsendte anke, at restskattebeløbet ikke er blevet indbetalt inden den 1. juli 1986«.

Statsskattedirektoratet meddelte A, at sidste frist for imødegåelse af procenttillægget i restskat var den 1. juli 1986, og at der ikke i loven var hjemmel til at fravige denne bestemmelse.

Statsskattedirektoratet bemærkede i den forbindelse, at datoen 1. juli 1986 ingen sammenhæng havde med, hvornår skatteyderne modtog årsopgørelsen.

A klagede herefter til Skattedepartementet over Statsskattedirektoratets afgørelse. Han anførte, at det ikke kunne være rigtigt, at hans svigermoder skulle betale et rentebeløb, fordi ligningsmyndighederne i Københavns Kommune, jf. hans brev af 2. juni 1986, skulle bruge ca. 6 uger til at rette en så simpel fejl i selvangivelsen, som »ydermere er foretaget af ligningsmyndighederne selv ved at forhøje indtægten med et centralt registreret beløb, som i forvejen var angivet på selvangivelsen som B-indtægt«.

I anledning af klagen indhentede Skattedepartementet en udtalelse fra Statsskattedirektoratet, der bl.a. anførte, at fristen for frivillig indbetaling efter kildeskattelovens § 59 ikke har sammenhæng med, hvornår skatteyderne modtager deres årsopgørelser, som normalt udsendes i tiden indtil den 1. oktober i det pågældende år. Det var Statsskattedirektoratets opfattelse, at en forsinkelse i udsendelsen af årsopgørelsen, der skyldtes skattevæsenets behandling af sagen, ikke kunne sidestilles med en myndighedsfejl, der havde tilstrækkelig vægt til at fritage for betaling af procenttillæg.

Efter det i sagen oplyste fandt Skattedepartementet ikke tilstrækkeligt grundlag for at ændre Statsskattedirektoratets afgørelse.

I klagen til mig gjorde A gældende, at det påløbne procenttillæg skyldtes fejl begået af Købehavns Kommunes Skatte- og Registerforvaltning, da forvaltningen uden at forespørge hans svigermoder fejlagtigt havde forhøjet hendes selvangivne indkomst med 2.000 kr., og da forvaltningen ikke

(rettidigt) havde reageret på hans skrivelse af 2. juni 1986 om, at hans svigermoder ønskede at betale sin restskat, så hun undgik at betale procenttillæg.

I skrivelse af 4. marts 1987 anførte Direktoratet for Københavns Skatte- og Registerforvaltning bl.a., at den fejlbehæftede første årsopgørelse måtte tilskrives den forkerte udfyldelse af selvangivelsen. Forvaltningen anførte videre, at ændringen af A's svigermoders skatteansættelse på grundlag af hans skrivelse af 2. juni 1986 blev indberettet til statsskattedirektoratet den 10. juni 1986, og at skatteforvaltningen med denne indberetning havde reageret »hurtigt og korrekt på skrivelsen af 2.6.1986«.

I skrivelse af 12. marts 1987 gav Statsskattedirektoratet udtryk for, at der ikke forelå sådanne særlige omstændigheder, at kravet om betaling af procenttillæg til restskatten kunne frafaldes.

I skrivelse af 27. marts 1987 redegjorde Skattedepartementet for departementets og Statsskattedirektoratets praksis, hvorefter procenttillægget efter omstændighederne kan frafaldes, hvor et påløbet tillæg har kunnet henføres til en klart dokumenteret myndighedsfejl. Skattedepartementet fandt imidlertid ikke i denne sags omstændigheder grundlag for at fastslå, at der havde foreligget en klart dokumenteret myndighedsfejl, der kunne medføre bortfald af procenttillæg.

Efter en foreløbig gennemgang af sagen rettede en af mine medarbejdere telefonisk henvendelse til Direktoratet for Københavns Skatte- og Registerforvaltning med spørgsmålet, om ikke skatteforvaltningen kunne have reageret på A's skrivelse af 2. juni 1986 ved - foruden at foretage den fornødne indberetning til Statsskattedirektoratet den 10. juni 1986 - at skrive til ham, at den ændrede årsopgørelse ikke kunne nå at være fremme hos hans svigermoder inden den 1. juli 1986, men at frivillig indbetaling af kildekat under alle omstændigheder skulle ske inden denne dato for at undgå betaling af procenttillæg.

I den anledning meddelte direktoratet følgende i en skrivelse af 13. april 1987:

» ...

En sådan underretning ville naturligvis i denne sag have været ønskelig. Det ville også have været ønskeligt, at en underretning havde været led-

saget af en serviceberegning, der viste størrelsen af den restskat, der ville komme til at fremgå af den kommende nye årsopgørelse.

Det må imidlertid konstateres, at denne form for sagsbehandling netop på det tidspunkt ikke var praktisk mulig af ressourcemæssige grunde. Arbejdssituationen lige efter masseudsendelsen af årsopgørelsen var den, at skatteforvaltningen fik et så stort antal henvendelser - personlige, telefoniske og skriftlige - med ønsker om ændringer af årsopgørelserne som følge af indberetningsfejl eller - som i den her foreliggende sag - fejlagtigt udfyldte selvangivelser, at de berørte medarbejdere havde fuldt op at gøre med at foretage de nødvendige indberetninger af rettelsesdata til Statsskattedirektoratet. Udfærdigelse af et brev af det ovenfor nævnte indhold ville uundgåeligt have forvoldt forsinkelser i andre sager.

Det skal endvidere anføres, at der ikke i kildeskattelovens regler om frivillig indbetaling efter udløbet af indkomståret er fastsat frister for udsendelse af årsopgørelsen. Sådanne frister er alene fastsat for tilbagebetaling af overskydende skat (for indkomståret 1985 tiden fra 1. maj til 1. oktober 1986).

Det må herefter fastslås, at den 1. årsopgørelse var fejlbehæftet alene på grund af forkert udfyldelse af selvangivelsen, idet skatteforvaltningen havde foretaget en korrekt indberetning af de selvangivne data, og at det kun har været praktisk muligt at reagere på klagerens brev af 2.6.1986 ved at indberette de fornødne rettelsesdata den 10.6.1986.«

I en skrivelse til A udtalte jeg følgende:

»Først skal jeg bemærke, at jeg naturligvis er enig med Direktoratet for Københavns Skatte- og Registerforvaltning, Statsskattedirektoratet og Skattedepartementet i, at fristen for frivillig indbetaling af restskat efter kildeskattelovens § 59 ikke har nogen sammenhæng med, hvornår skatteyderne modtager deres årsopgørelser, og at der intet krav er på at modtage disse inden den 1. juli.

Det spørgsmål, som sagen rejser, er alene, om der foreligger sådanne særlige omstændigheder, som kan begrunde, at det påløbne procenttillæg frafaldes, jf. herved den i Skattedepartementets skrivelse af 27. marts 1987 omtalte praksis, som ombudsmanden i flere sager har brevvekslet med departementet om, og som har hjemmel i statsskattelovens § 37.

De særlige omstændigheder, der efter min opfattelse kan være tale om i den foreliggende sag, er, at skatteforvaltningen modtog en henvendelse (af 2. juni 1986), hvori det blev fremhævet, at skatteyderen ønskede at undgå at betale procenttillæg til restskatten, hvilket blev kædet sammen med modtagelsen af den ændrede årsopgørelse, og at det må have stået skatteforvaltningen klart, at udsendelsen af en ændret årsopgørelse ikke kunne ske før efter den 1. juli 1986.

I et sådant tilfælde, hvor en fristoverskridelse vil betyde retstab for sagens parter, og hvor dette ikke synes at stå de pågældende klart, påhviler der efter min opfattelse som udgangspunkt myndighederne en vejledningspligt, jf. nu forvaltningslovens § 7, stk. 1. Skatteforvaltningen burde således have reageret på skrivelsen af 2. juni 1986 ved (i tide) at vejlede Dem/Deres svigermoder om, at frivillig indbetaling af restskat skulle ske inden den 1. juli 1986 for at undgå procenttillæg, uanset at en ændret årsopgørelse først kunne udsendes senere.

Jeg har dog ikke fundet at burde formulere denne opfattelse som en kritik af skatteforvaltningen under hensyn til det oplyste om, at forvaltningen af ressourcemæssige årsager ikke havde praktisk mulighed for at give en sådan vejledning.

Derimod har jeg fundet at burde henstille til Skattedepartementets overvejelse, om ikke den gældende praksis for frafald af procenttillæg bør udvides således, at procenttillæg efter omstændighederne kan frafalde, ikke alene hvor der foreligger erkendte »myndighedsfejl«, men også i tilfælde, hvor der - som i den foreliggende sag - er tale om erkendte mangler i forhold til den ønskelige sagsbehandling, og sådanne mangler skyldes ressourcemæssige årsager. Jeg bemærker herved, at de hensyn, der begrundet kildeskattelovens bestemmelser om procenttillæg (dets funktion som et rimeligt modstykke til »skatte kreditten« samt som medvirkende faktor til forebyggelse af restskatter), ikke synes at tale imod en udvidelse som den omhandlede.

Jeg har endvidere henstillet, at departementet på baggrund af disse overvejelser meddeler Dem en fornyet afgørelse i sagen.«

I skrivelse af 14. marts 1988 meddelte Skattedepartementet mig, at Statskattedirektoratet intet havde at indvende imod, at praksis ændres således, at frafald af procenttillæg generelt kan ske, når der skønnes at foreligge erkendte mangler i underretningen til skatteyderen, og at direktoratet

herefter havde eftergivet A procenttillægget. Departementet kunne henholde sig til direktoratets opfattelse.

Jeg meddelte Skattedepartementet, at jeg havde taget det oplyste til efterretning.